

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 25/01/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 321: Học Phật chính là cầu chánh giác

Thông điệp mà Hòa Thượng muốn gửi đến những người học Phật là “**Học Phật chính là cầu chánh giác**” tức là cầu sự giác ngộ chân chánh. Có rất nhiều người cũng giác ngộ nhưng không phải là sự giác ngộ chân chánh. Ngoài việc cầu chánh giác, người học Phật không có mong cầu gì khác. Nếu chúng ta mong cầu đủ thứ, thậm chí vừa niệm Phật vừa cầu vãng sanh thì chính là vừa niệm Phật, vừa vọng tưởng. Nên nhớ rằng vì muốn vãng sanh nên chúng ta mới niệm Phật, do đó, có cần thiết phải vừa niệm Phật vừa cầu vãng sanh hay không? Đã niệm Phật rồi mà vẫn mong cầu, vậy có cần thiết không? Chẳng nhẽ lại sợ A Di Đà Phật bận nhiều việc mà không nhớ đến chúng ta hay sao? Nghĩ vậy là sai rồi!

Phật A Di Đà là từ nơi tự tánh của chúng ta. Khi nào chúng ta niệm Phật đủ tiêu chuẩn vãng sanh thì Phật A Di Đà liền xuất hiện. Bao giờ vãng sanh, vãng sanh như thế nào, không cần chúng ta phải lo nghĩ. Cho nên Tịnh Độ chỉ dạy chúng ta chân thành niệm Phật, nhất tâm niệm Phật. Nếu chưa làm đến chân thành và nhất tâm thì chưa đủ điều kiện vãng sanh. Trong hoàn cảnh đó, dù chúng ta có mong cầu, có khẩn thiết, có luôn nhắc nhở Phật A Di Đà cũng chưa thể vãng sanh được.

Hòa Thượng nói: “**Một người chân thật giác ngộ thì thời khóa sớm tối không hề kém khuyết. Thời khóa chính là thay đổi tập khí của mình.**” Theo Hòa Thượng chỉ dạy, một người giác ngộ phải bắt đầu từ việc duy trì thời khóa sớm tối đúng giờ, tránh trễ giờ hoặc bữa có bữa không, tránh rề rà, kém khuyết. Việc đó không làm được thì sao có thể cầu điều gì đó lớn hơn được! Lúc này, nếu mong cầu chánh giác hay mong cầu giác ngộ tuyệt đối quả thật đã vượt quá năng lực của mình rồi. Thời khóa chính là thay đổi tập khí. Trước kia thích ngủ đến đâu thì ngủ, tùy tiện buông lung thế nào thì buông lung, thích la cà với bạn bè vài tiếng đồng hồ thì la cà, còn nay, cho dù thế nào, dù bạn bè từ nơi xa tới nhưng đến giờ thời khóa của mình, mình vẫn cáo từ để vào công phu.

Hòa Thượng tiếp lời: **“Lễ Phật, cúng Phật dường như rất cung kính, dường như kiên thành. Vì sao kiên thành đến như vậy? Ai dà, mình tạo nghiệp quá nhiều rồi, hy vọng Phật Bồ Tát sẽ bảo hộ, che trở, ban phước. Học Phật là cầu những thứ này chứ không phải là cầu chánh giác. Muốn cầu chánh giác thì phải chân thật y giáo phụng hành, chân thật cải đổi tự làm mới, không ngừng sửa lỗi, không ngừng tự làm mới.”** Có nhiều người học Phật nhưng không chịu sửa lỗi, không chịu tự làm mới, vậy thì họ học tà giác chứ không phải học chánh giác. Chúng ta mỗi người nên tự quán chiếu lại chính mình.

Trên Kinh Phật nói rằng việc chúng ta gặp được Phật pháp là một việc hy hữu, đã là hy hữu mà chúng ta lại không trân trọng, không thật làm, để một khi lỡ qua rồi, rất khó mà gặp lại. Chúng ta chưa cảm nhận lời chỉ dạy này nhưng 5, 10 năm hay nhiều nhất là 20 năm nữa, khi vô thường đến, lúc ấy, chúng ta mới bàng hoàng chợt tỉnh thì đã muộn rồi.

Hòa Thượng nói: **“Sửa lỗi, tự làm mới chính là tu hành. Tu sửa những hành vi sai lầm của chính mình. Người không từ nơi việc này mà làm, hoặc chỉ ở nơi hình thức nịnh bợ Phật Bồ Tát, thậm chí cầu Phật Bồ Tát giúp đỡ cho họ làm việc xấu. Người học Phật dùng tâm thái như thế để học Phật thì họ đương nhiên là người đọa lạc. Chúng ta học Phật, việc trước tiên, chúng ta phải làm một người tốt. Muốn làm một người tốt thì như thế nào? Đó là trong lòng luôn có năm giới, 10 thiện. Làm tốt năm giới, 10 thiện mới ra dáng vẻ của một người tốt. Năm giới và 10 thiện làm được tốt rồi thì đời sau chắc chắn làm được thân người.”**

Có rất nhiều người mong Phật Bồ Tát giúp cho họ làm việc xấu, đó là mong Phật giúp họ thỏa mãn tư cầu tham vọng, danh vọng lợi dưỡng cá nhân. Trong lòng có năm giới và 10 thiện là luôn quán chiếu về tư duy và hành động của mình có tương ứng với năm giới 10 thiện. Người thế gian thường nói: **“Tôi không tu hành đâu, chỉ làm người tốt là được rồi”**, vậy không biết tiêu chuẩn người tốt của họ là gì?

Làm người tốt phải có tiêu chuẩn. Có người bất hiếu với cha mẹ, bất kính với trưởng bối thậm chí còn gây khó dễ, cản trở, phá hoại việc tốt của người mà vẫn tự cho mình là người tốt! Chúng ta cũng phải phản tỉnh điều này, chính mình có lẽ đôi lúc đang phạm phải mà không hề hay biết.

Nhà Phật có tiêu chuẩn của nhà Phật, đó là năm giới và mười thiện. Nơi nhà Nho, tiêu chuẩn người tốt là “*Nhân Lễ Nghĩa Trí Tín*”. Chỉ có thế gian là không có tiêu chuẩn, họ chìm đắm trong tư dục và tham cầu. Còn yêu ma quỷ quái thì không có tiêu chuẩn. Chúng ta nghe người ta nói là niệm Phật không cần giữ giới, không cần diệt vọng tưởng thì liền vui sướng mà nghĩ rằng: “*Niệm Phật như thế này dễ rồi, niệm Phật như thế này thì tôi sẽ vãng sanh rồi!*”.

Người tu hành kiêu đó sẽ vãng sanh về đâu? Có thể là về Địa Ngục, Ngã Quỷ, Súc Sanh, chứ không sanh về cõi người hoặc cõi trời. Muốn sanh về cõi người thì phải tu năm giới, 10 thiện còn muốn sanh về cõi trời, thì phải tu không chỉ giữ năm giới, 10 thiện mà còn phải tu thêm Tứ Vô Lượng Tâm: “*Từ, Bi, Hỷ, Xả*”. Muốn vãng sanh Cực Lạc thì ngoài tiêu chuẩn năm giới, 10 thiện, niệm Phật phải giữ được tâm thanh tịnh nữa.

Vì sao người ta hạ tiêu chuẩn vãng sanh? Vì người ta muốn tiêu chuẩn đó vừa vặn với tập khí xấu ác của mình, khiến chúng sanh ngộ nhận sai lầm, để rồi cùng nhau đọa lạc, chứ không phải cùng nhau vãng sang Tây Phương Cực Lạc. Muốn về Cực Lạc phải tu đạt đủ tiêu chuẩn mà Tổ sư Đại đức thường khuyến bảo. Do đó, thời kỳ của Ngài Lý Bình Nam, 30.000 người niệm Phật mà chỉ có vài chục người vãng sanh, đến thời này, trong 3 triệu người hay 30 triệu người chỉ có một vài người vãng sanh cũng đã là khó.

Nguyên nhân vì sao? Vì tự mình hạ thấp tiêu chuẩn mà Tổ sư Đại đức đã chỉ dạy. Đây chính là tâm cảnh của người học Phật thời nay, họ đã tự hạ thấp tiêu chuẩn của Phật Bồ Tát. Nếu tự hạ thấp tiêu chuẩn cũng chính là tự hạ thấp thành tựu của mình. Trong hoàn cảnh này, học Phật tuy là tốt nhưng chỉ là gieo duyên với Phật, đời nay không thành tựu, thì đời sau hoặc đời sau nữa mới thành tựu. Câu chuyện của Ngô Đạt Quốc Sư là ví dụ cho việc này. Ngài liên tục có 10 kiếp tu hành đều là cao tăng. Nếu hạ thấp tiêu chuẩn thì làm sao Ngài liên tục có 10 kiếp là cao tăng được! Cho nên chúng ta phải tự biết mình đang tùy thuận tập khí xấu ác của mình mà không hề hay biết.

Phật Bồ Tát không đưa ra tiêu chuẩn khó như leo lên trời. Phật Bồ Tát làm được, các Tổ sư Đại đức nhiều đời làm được thì chúng ta cũng làm được. Chúng ta nghĩ mà xem Phật là thầy của trời người, là cha lành chung bốn loài, vậy thì khi chúng ta là người học Phật, chúng ta phải có trách nhiệm bỏ đi tập khí xấu ác

của mình. Nếu còn dung dưỡng tập khí xấu, chính mình không thắng được mình, vậy thì, chúng ta làm sao đủ tư cách làm thầy của trời người. Cho nên, điều quan trọng trong việc học Phật là đừng hạ thấp tiêu chuẩn mà Phật, Bồ Tát và Tổ sư Đại đức đã dày không khuyên bảo. Nếu chưa làm được thì chúng ta phải hiểu đó là nghiệp chướng, là chúng ta tiếp tục đi vào vòng sanh tử. Có cách nhìn như vậy chính là cầu chánh giác. Không không chế được tập khí chính là tà giác. Cũng là giác, cũng là thấu hiểu nhưng những điều làm ra, vẫn là làm theo tập khí xấu ác.

Hòa Thượng nói: **“Nếu nhân hạnh này làm không đủ thì ngay đến tư cách để vào cõi người cũng không thể được.”** Tư cách làm người không được mà còn mong cầu vãng sanh sao? Có người nói rằng mình tích cực hộ niệm cho người, tương lai mình chết cũng có người hộ niệm cho mình để mình được vãng sanh. Hộ niệm là việc của hộ niệm còn vãng sanh hay không là việc khác! Nếu hành nghi hằng ngày, ngay đến tư cách làm người mà không đủ, vậy mà mong muốn một ngày bước thẳng vào cõi Phật sao!

Đến lúc không vào được cõi Phật, thậm chí không vào được cõi người, mà đi thẳng vào Địa Ngục, Ngã Quỷ, Súc Sanh, thì sẽ ra sao đây? Cho nên Hòa Thượng nói: **“Đọa lạc là chính mình đọa lạc, còn vãng sanh là chính mình vãng sanh.”** Vậy thì, căn cứ vào các tiêu chuẩn đó, chúng ta tự mình hiểu rằng mình có được vãng sanh hay không, mình có được làm người hay không chứ không phải thông qua lời khen của ai đó như: **“Bạn tu thế này tinh tấn lắm! Bạn tu thế này chắc chắn là vãng sanh.”** Hòa Thượng nói rằng việc này chính mình biết rõ ràng nhất!

Trên Tịnh Độ Kinh, Tổ sư Đại đức từng nói: **“Niệm bất nhất bất sanh Tịnh Độ, Ái bất trọng bất sanh Ta bà”**. Ái là tình ái, là tình chấp, là những sự vương bận, vương mắc vào tập khí xấu ác của mình mà không bỏ được. Nếu còn dính mắc, còn bị tập khí sai sử thì làm sao chúng ta ra khỏi Ta bà. Tuy nhiên, có người cho rằng, xung quanh họ có một đội ngũ hộ niệm, nên chắc chắn họ vãng sanh. Dĩ nhiên việc hộ niệm là tốt. Nhưng khi sắp lâm chung, ban hộ niệm khuyên mình vãng sanh, mình có chịu buông xuống không hay là mình vẫn muốn sống, chưa muốn vãng sanh, vẫn muốn người ta niệm Phật để mình tiêu nghiệp?

Chúng ta phải hiểu vấn đề này là như vậy! Người hộ niệm cho mình sẽ rất đông nhưng lúc đó mình có buông bỏ, buông xả mọi thứ mà ra đi một cách thanh

thần hay không mới là quan trọng. Điều đáng lo ngại nhất là lúc đó, trong tâm mình thấy còn nhiều việc bề bộn, muốn mọi người niệm Phật để tiêu nghiệp cho mình chứ bản thân chưa muốn ra đi. Ở đây chúng ta phải thấu hiểu rằng hộ niệm không phải là xấu, hộ niệm là việc rất tốt nhưng quan trọng hơn là lúc đó chúng ta có bằng lòng để ra đi không?

Nếu hằng ngày mọi việc đều dính mắc, chẳng có thứ nào buông, vẫn đầy đủ ảo danh ảo vọng, đầy đủ ý niệm hưởng thụ năm dục sáu trần, tâm tự tư tự lợi không thiếu chút nào thì vẫn là chưa buông. Ý niệm hưởng thụ năm dục sáu trần không chỉ nói đến việc hưởng thụ ăn uống, nếu chỉ dừng ở ăn uống thì sự hiểu của chúng ta còn hạn chế, năm dục ở đây chính là: “*Tài Sắc Danh Thục Thùy*” và sáu trần là: “*Sắc Thanh Hương Vị Xúc Pháp*”. Hằng ngày không dọn dẹp những thứ đó mà lại nghĩ chỉ cần có người hộ niệm là vãng sanh, vậy thì, suy nghĩ như thế là sai lầm rồi!

Hòa Thượng nói: “*Nếu nhân hạnh (tức là năm giới, 10 thiện) này mà không đầy đủ thì không có tư cách để bước vào cõi người. Nếu vẫn là tự tư tự lợi, vẫn là tham chước danh vọng lợi dưỡng, vẫn là ý niệm hưởng thụ năm dục sáu trần, vẫn làm những việc tổn người lợi mình thì cho dù là người niệm Phật, cũng đi vào Địa Ngục.*” Những đạo lý này đã không được người ta giảng kỹ càng, tường tận cho người học Phật. Vì sao? Vì họ sợ rằng đồ chúng không đồng. Có đồ chúng đồng cũng được vì đây là phương tiện mà làm, vì từ bi mà xuất phương tiện là tốt, không phạm. Thế nhưng chỉ dừng lại ở đó, không giảng nói cho mọi người nghe hiểu khiến họ bị đọa lạc thì lúc này chính mình phải gánh trách nhiệm lớn lao. Như vậy thì chưa phải là từ bi xuất phương tiện mà là từ bi xuất hạ lưu.

Hòa Thượng nói: “*Chúng ta tu hành, học Phật có tông chỉ ở chữ Định. Có Định sẽ khai trí tuệ. Huệ khai rồi thì những việc thế gian và xuất thế gian chúng ta sẽ thông đạt tường tận. Cho nên những tập khí, phiền não mà chướng ngại trí tuệ, chúng ta nhất định phải đoạn. Nếu như không đoạn thì làm sao có thể thành tựu! Năm xưa, lão cư sĩ Lý Bình Nam đã thường nói rằng có rất nhiều người học Phật nhưng họ không phải chân thật học Phật mà là đang đùa giỡn với Phật pháp.*”

“*Những người này rảnh quá, không có việc gì làm nên đem Phật pháp ra để tiêu khiển. Thậm chí, giảng Kinh, nói pháp cũng là tiêu khiển. Làm tất cả*”

mọi việc Phật sự cũng là tiêu khiển. Không hề liên quan đến việc tu hành. Trên Kinh Phật nói họ là những người đáng thương. Chính là người đem Phật pháp để đùa giỡn. Đùa giỡn với Phật pháp là vô lượng vô biên tội nghiệp.”

Chỉ có Hòa Thượng nói điều này, người khác thì không nói. Chúng ta phải nhớ rằng mình là người mang hình tượng của người Phật mà không làm đúng tiêu chuẩn mà Phật yêu cầu, làm hư đi hình tượng Phật, làm mất tín tâm của mọi người thì chẳng phải là đang tạo vô lượng, vô biên tội hay sao. Cho nên, tu hành chính chính là tự thay đổi, tự làm mới, còn không thì chỉ là tiêu khiển, đùa giỡn với Phật pháp. Có nhiều người, không có việc gì nên họ cũng đi để nói, họ cũng nói rất hay nhưng họ lại không làm.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta phải thấu hiểu thế nào là người chân thật học Phật, thế nào là người giả học Phật? Mọi người không có trí tuệ chân thật thì làm sao có thể nhìn thấy ra được! Học Phật là phải cầu trí tuệ chân thật, không phải học Phật để cầu danh, cầu lợi, cầu phước báo, cầu trường thọ, không cầu bất cứ thứ gì ở thế gian này.”*** Chúng ta cầu khai mở trí tuệ là chính xác trong việc học Phật. Những thứ khác không cần thiết phải cầu. Danh, lợi, tuổi thọ đều nằm trong phước báu của chúng ta. Chúng ta có phước thì nhất định ở đất phước. Nếu không có phước mà đến ở đất có phước thì phước cũng tự mất. Vậy thì chúng ta đâu cần phải cầu!

Phước báo do mình tạo, mình đã có phước thì vận mệnh theo đó mà thay đổi. Danh, lợi, phước báu, tuổi thọ, thậm chí là con đàn cháu đống ở thế gian cũng từ nơi phước báu cả. Tiên sinh Viên Liễu Phàm vốn dĩ trong vận mạng không có tuổi thọ, không có phước báu, không có con, vậy mà ông nghe lời Vân Cốc Thiên Sư và bắt đầu tích phước, tích thiện. Ông làm một thời gian thì thay đổi được phước báu và vận mệnh, không có tuổi thọ thành có tuổi thọ, không có phước báu thành có phước báu, không có con trai thì đã có hai con trai, không có số làm quan thì làm đến được quan huyện. Chúng ta học Phật chính là cầu chánh giác.

Hòa Thượng nói: ***“Học Phật là không có thứ gì khác hơn là cầu chánh giác mà thôi. Bạn chân thật giác ngộ rồi thì bạn tuyệt đối sẽ chỉ làm việc tốt, tuyệt đối không giữ tâm xấu ác, không hề có một chút tâm xấu ác. Người như vậy mới là người chân thật học Phật”***./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!